

**I yu'xarij tì hua'puaj i ti
jo'yú'xaca' a'íjna i San Pablo
a'íijma jimi i maj Corinto
já'ma'can**

Pablo pu hua'tyojtye'

¹ Nyáaj i nyaj Pablo pué'een, nyáaj nu siij a'íin pué'een i nyaj jahuiire' i Ciriistu', a'íci jime' ti i Dios juxié'ví'ra' jime' a'yan tyinaatá', a'íjna jamuán i ta'ihuáara' i Timoteo, a'yaa tu já'muatyojtye' mu siaj jusi'rii i Dios jimi, mu siaj Corinto jo'cháatimee, tyajta néijmi'caa i maj Acaya jo'cháatimee.

² Che' i Dios i tyaj jajvástara', ajta a'íjna i tavástara' Jesús ti ajta Ciriistu' pué'een, miche' a'íin tyámua' tyajamuaatá'an, majta jamaatyápua'ritye'en.

I Pablo ti jin tyé'tyojizi're'

³ Tyiche' tyámua' tya'tá'care'en i Dios ti ajta yo'puáara'an pué'een i tavástara' Jesús ti ajta Ciriistu' pué'een, a'íi pu a'íin pué'een i tyaj jajvástara' i ti tá'cu'vej, ajta a'íin pué'een i Dios i ti a'náj tina'aj tyámua' tyitacájee.

⁴ A'íi pu tyámua' tyitacájee néijmi'i jime' je'ej tyaj tya'ajpuéjtizij, tyata'aj tyij tyajta ityáj tyámua' tyihuo'tyéjeevej a'íijma i maj jajpuéjtizij, a'yájna ti'ij a'íin tyámua' tyitaatyéejje ityájma.

5 Ji'nye a'yájna ti'ij i Círiistu' tyaapuéjtzitariaca' tajíme', a'yaa tu'uj tátyana'aj ityáj tya'ajpuéjtzij, a'yaa pu cha'tána'aj ij Círiistu' jimi tyajá'ma'can i tyaj jin huátatyamua've'en.

6 Tipua'aj ityáj tyajpuéjtzij, a'yaa pu tyí'huiire' ti'ij Dios tyámua' tyajamuaatyéjeevej, ajta ja'mua japua huatányuunyij, ajta tipua'aj Dios tyámua' tyitaatyéjeevej, a'yaa pu ajta tyí'huiire' ti'ij ajta a'iin tyámua' tyajamuaatyéjeevej, ajta siaj sij tyo'táviicue' i siaj jin jajpuéjtzij tyati'ij ityáj tya'ajpuéjtzij.

7 A'yaa tu tyámua' naa tyi'ijchó've' ja'mua jimi, ji'nye a'yaa tu tyá'mua'reej tijin a'yájna siati'ij tya'ajpuéjtzij, a'yaa pu ajta tyajá'muaci'tyij siaj sij huatóotyamua've'en.

8 Nye'ihuáamua', a'yaa tu tyá'xie've' siaj jáamua'reej je'ej tyej tyaapuéjtzitariaca' tyati'ij a'áa jo'tya'ca'aj a'ájna a Asia. Huápui'ij tu jajpuéjtzica'aj catu che' tyé'viicue'raca'aj, a'yaa pu tyitá'miteerastya'ca'aj cuxáa tyej quee che' tyo'táviicue'raj.

9 A'yaa pu ta'axcaa cuxáa tyacui'nyij. A'yaa pu'ij tyitaatyáhuü tyej tyij jáari'rej tyaj quee tajitzé tyí'ca'nyej, sulu tyej tyij a'iina jitze arátaca'nyej i Dios ti hua' juuritye' i maj meríj huácuij.

10 Ajta i Dios pu tii'rájtoo ti'ij quee a'yan tyitáaci'tyij tyaj a'íj jin huá'cui'nyij ti huápui'ij je'ej pua'aj een. A'íj tu jitze tyí'ca'nyej ti a'iin tii'rátoosij,

11 tipua'aj mua'aj siataatáhuíire' a'yan

setya'huooj tajíme'. Tipua'aj mue'tíj a'yan metyá'huoocaj tajíme', mue'tíj mu majta tyaatatyójtzi're'ej i Dios i ti a'fin tyámua' tyitatá'caa.

Ji'nye een jime' i Pablo quee aja'tanyéj a Corinto

12 Tyi'tíj tu jin á'tatzaahuatye', ji'nye a'íjna i tyaj jin ma'umuámua're' a'yaa pu tyl'ta'ixaatye' tijin tyámua' tu tyl'tyítacha'ij tzáahuatyi'ra'aj jíme' iiyan cháanacaj japua, tyajta jeetze' tyámua' tyl'tyítacha'ij ja'mua jimi. Catu ityáj a'íjna jitze tyi'ta'itii je'ej maj i tyeítyee metyityoomuámua're', sulu a'íj tu jitze tyi'ca'nyej i ti jin i Dios tyámua' tyitatá'caa.

13 Ajta i tyaj tyajá'muayu'se'ej, a'íi pu'uj pué'een i siaj seríj jaayí'tin siaj jo'jíve'en, ajta i siaj yo'itéej xá'ra'nyij. A'yaa nu tyá'xie've' siaj néijmi'i tyámua' naa tyojo'itéej xá'ra'nyij,

14 a'yájna siati'ij seríj je'cácaa tyi'mua'reej a'tyán tyaj pué'een, ajta ti'ij uvé'nyej i tavástara' mua'aj xu tajíme' ootzáahuatye'ej xá'ju'un, a'yájna tyati'ij tyajta ityáj tya'tatzáahuatye'ej tá'ju'un ja'mua jíme'.

15 A'íj nu jitze tyl'ca'nyáaj, a'yan nyetyu'mua'aj nyaj anaquéej a'áa ja'tanyéj ja'mua jimi, nyej nyij hua'puaj jamuáamuaarej,

16 a'yaa nu tyi'mua'ajcaa nyaj jamuáamuaarej nyati'ij a'áa jó'me'en a Macedonia, ajta nyati'ij a'áa pu ja'ajvetyij nyajtáhua'aj nu já'muamuaaren. A'yaa pu'ij tyi'rij siaj mua'aj naatáhuiire'en nyej nyij nyooj huame'en a'ájna a Judea.

17 ¿Nyiquij nyequee tzáahuaty'i'ra'aj jin a'yan tyu'muá'aj? ¿Nyij a'yan setyi'mua'tzej nyaj a'yan tya'tányarasij a'yan nyetyi'mua'astij nyaj a'yan rinyij, nyajta a'yan nyajta tyi'mua'astij nyej quee a'yan huárinyij?

18 Dios pu a'yan tyá'mua'reej tyaj quee a'yan tyajá'mua'ixaatye' yee "jee" tyajta je'en a'yan yee "capu" a'aj cha'taj tyana'aj.

19 Ji'nye a'íjna i Ciriistu' ti yójra' pué'een i Dios, a'íjna i nyaj jaxaj ja'mua jimi nyaj jamuán a'íjna i Silvano, ajta i Timoteo, capu a'yan tyu'taxájtaca' yee "jee" ajta je'en a'yan yee "capu". Dios pu a'yan tyu'taxájtaca' i Ciriistu' jimi jusén jime'tijin "jee",

20 ji'nye a'íj pu jimi i néijmi'i a'yan atyojo're'nyinyii je'ej ti i Dios tyi'tíj jin tya'tóoratziri'. A'íj tu jin tyati'ijtá tyé'tyojtzire'ej i Dios a'yaa tu tyí'xaj tijin: "Che' a'yan tyá'ra'nyij", a'íjna jitze ma'can i Ciriistu'.

21 Ajta i Dios pu a'íin pué'een i ti tyámua' tyitájcha'ij ityájma, ajta mua'ajmaj i Ciriistu' jimi.

22 A'íi pu ityájma huatyó'a'rij ajta tajimí jaatyájtoo i ju júuricamej tyej tyij jáamua'reej ti a'íin tyámua' tyitaatyátoosij.

23 Ajta tyij nyequee xu a'áa ja'tanyéj a Corinto, a'yájna nyati'ij tyí'mua'ajcaj, Dios pu jamua'reej nyej quee tyí'hue'ej, nyajta a'yan tyí'xaj tzáahuaty'i'ra'aj jime', nyaj quee a'áa ja'tanyéj ja'mua jimi nyej nyij quee jamuaata-muárie'riste'en.

24 Catu ityáj a'yan tyajá'mua'ijtye' siaj sij

ca'nyéjrij jin tyá'antzaahuaty'e'en, sulu ja'mua jamuán tu tyí'muarie' siaj sij a'íjna jin huatóotyamua've'en, ji'nye mua'aj xu tyámua' een i siaj jitzán tyá'tzaahuaty'e'.

2

¹ A'íj nu jin quee jamuáamuaariaca' nyej nyij nyajtahua'aj xaamuíjrira'aj jamuaata'an.

² Ji'nye tipua'aj nyaja'muaxamuijritya'aj, ¿a'tyanquíj mana'aj a'iin pue'éenye'ej muá'ju'un i maj naatatyámua'viste'ej? Ji'nye mua'aj xu a'iin pué'een i nyaj jamuaatáxaamuijrityej.

³ A'yaa nu een jime' tyajamuaatayú'sej, ji'nye canu a'yan tyá'xie've' siaj sij naatáxamuijritye', sulu siata'aj natatyámua'viste'en. A'yaa nu tyámua' tyá'tzaahuaty'a'ca'aj siaj néijmi'i mua'aj siajta a'íjna jin huatóotyamua've'sij i nyaj jin nyetyamua've',

⁴ ajta nyati'ij tyajamuaatayú'sej, jéehua pu je'ej pua'aj nya'axcaj, nyajta acanyeyi'nya'aj. Nyajta quee a'íjna jin tyajamuaatayú'sej nyej nyij jamuaatáxaamuijritye'en, sulu siaj sij jáamua'reej nyaj jéehua huápu'ij já'muaxie've'.

Pablo pu tyaatú'uunyi'ri' a'íjci i ti jimi ootyá'ítzee

⁵ Tipua'aj a'tíj tyi'tíj je'ej huá'uurej ti'ij siij huatóoxaamuijritye'en, capu nyéetzij na'aj naatáxaamuijritye'sij, sulu mua'ajmaj pu ajta jamuaatáxaamuijritye'sij. A'yaa nu tyajá'mua'ixaatye' nyej nyij quee jéehua jamuaatamuárie'rliste'en.

6 A'íí pu'uј i siaj seríj mue'tíj puéjtzij jaatá' a'íjci i a'tíj.

7 Ajta ijíij a'yaa pu tyúuxie've' siaj tyaatú'uunyi' siajta jaatáhuiire'en, na'ríij quee a'íí pu mue'tiche'en a'íjci jíme' ti jéehua juxaamuijirtye'.

8 A'íj nu jin jéehua já'muahuavii siaj siajtáhua'aj a'yan tyaataséejratye'en siaj siooj jaxie've'.

9 A'yaa nu nyeríj anaquéej tyajamuaatayú'sej, nyej nyij jamuatyéeesej nyajta je'en jáamua'reej tipua'aj néijmi'i setyá'astyaj i nyaj tyajá'mua'itíij.

10 A'yaa pu'ij a'íjna i siaj mua'aj tyaatú'uunyi'ri', nyáaj nu nyajta tyaatú'uunyi'raj. Tipua'aj a'yan tyl'tíj jin nyetyaatú'uunyi', a'yaa nu een jíme' tyaatú'uunyi'raj nyej nyij ja'mua japua huatányuunyij i Ciríistu' jimi.

11 Ti'ij quee i tyiyáaru' tyl'tíj jin ta'antyimué'tin, ji'nye tyámua' tu naa tyá'mua'reej je'ej ti éenye'que' tyí'muarie'.

I ti jin je'ej pua'aj ja'axcaa a'íjci i Pablo ti'ij a'áa jo'tyávaaca'aj a Troas

12 Nyati'ij a'áa ja'rá'aj a chájta' ti a'yan tyaja'rátjyapuaj tijin Troas, nyej nyij a'áa huó'ixaaty'e'en i nyúucaria'ra' i Ciríistu', nyavástara' pu a'yan tyinaatá' nyej nyij nyaxáahuaj tyihuó'ixaaty'e'en i tyeítyee.

13 Ajta jéehua nu tyí'mua'ajcaa a'íjci jíme' nyej quee jáatyoj i nye'ihuáara' Tito. A'íj nu huo'tatyóotya'aj nyati'ij nyij a'áa jo'mej a Macedonia.

I tyaj jin tyaatatyójtzi're'en i Dios

¹⁴ Tyámua' tu tyaatatyójtzi'rej i Dios ti a'yan tyitatá'caa tyaj tyu'tyámue'tin jamuán i Círiistu', ajta ityájma jíme' pu jaxajta i junyúucaa, a'íjna i ti néijmi'que' naa curiá'rie'.

¹⁵ Ji'nye ityáj tu a'yan een ti'íj i ti naa curiá'rie' i Círiistu' ti'íj i Dios jimi tyu'tátuiire'ej, a'yaa tu cha'taj tyana'aj een hua' jimi i Dios ti hui'rátoosij, tyajta hua' jimi i maj jó'vesij.

¹⁶ A'íimaj jimi i maj jó'vesij, a'yaa pu huá'rie'catye' ti'íj tyi'tíj ti huamuí', ajta a'íimaj jimi i Dios ti hui'rátoosij, a'yaa pu huá'rie'catye' ti'íj tyi'tíj ti júurij ti naa tyaarie'ej ti ajta huo'tá'sij mej mij júurij muá'ra'nyij. ¿A'tanyíj jaayí'tin ti'íj a'íjna jin tyu'tyáhuíre'en?

¹⁷ Catu ityáj jatyátoonyij i nyúucaria'ra' i Dios, mati'íj i séecan ríci, sulu tzáahuatyi'ra'aj tu jin tyí'xaj i Dios jimi, a'yaa tu i Dios jimi tyí'xaj ti'íj siij ti Círiistu' jitze ma'can tyí'huiire'.

3

*A'íjna i nyúucarij ti jájcuaj i ti jin i Dios
tya'tóoratzíiri'*

¹ Tyati'íjtá a'yan tyí'xajtaj, ¿nyiquij a'yan jamua'séjratye' tyej tyajtahua'aj huatyátaxaj? Na'ríij, ¿nyiquij a'yan tyúuxie've' tyaj jo'tyeyú'xan tyej tyij jamuaataséjratye'en, nusu tyaj jamuaatáhuavij siaj mua'aj jo'tyéeyu'xaj i siaj jitzán tyámua' tyí'taxaj ityájma, mati'íj i séecan ríci?

² Mua'aj xu a'iin pué'een i siaj a'yan tyí'huíire' ti'ij yu'xarij i tyaj jin huatátasejrataj, yu'xarij xu pué'een siaj á'yu'si'ij i taxiéjnyu'caa jitze i maj néijmi'i jamua'tyej majta jaayí'tin maj jo'jíve'en.

³ Tyámua' pu naa tyí'sejre' siaj mua'aj a'iin pué'een i yu'xarij ti Círiistu' jimi jo've'mej ityáj tyej tyij yajavá'toj, ajta capu a'tíj na'aj jo'yú'xaca', sulu a'íj pu jin ooyú'si'huaca' i júuricama'ra' i Dios, ajta i yu'xarij capu tyetyéj jitze ooyú'si'huaca', sulu a'íi pu jaatyájtoo ja'mua xiéjnyu'caa tzajta'.

⁴ I Círiistu' jitze ma'can tu Dios jitze tyí'ca'nyej, a'yaa tutyij tyámua' tyá'tzaahuaty'e'.

⁵ Capu a'yan tye'tyévijtye' tyaj tajíimua'aj tyu'taxáj yee tajimí pu ma'can, sulu a'íjna i tyaj jitzán arátaca'nyej, Dios pu jimi jo've'mej,

⁶ ji'nye a'íi pu ta'antyíhuo tyej tyij a'íjna jimi tyu'tyáhuíire'en i nyúucarij ti jájcua jí Dios ajta jin tya'tóoratzíiri', i tiqee a'íjna jitze aróoca'nyej i yu'xarij i maj jin tyí'ijta, sulu a'íjna jitze i júuricama'ra' i Dios. A'íjna i nyúucarij i maj jin tyí'ijta tysi'tá'caa maj a'tíj ooxíjtye'en majta je'en jaajé'caj, ajta i júuricama'ra' i Dios júuricamej pu tyu'tá'caa.

⁷ Ajta i nyúucarij i maj jin a'tíj ooxíjtye'en ti'ij a'iin huámuí'nyij, a'yaa pu tyé'yu'si'huaca'aj i tyetyéj jitze, huápui'ij pu naa huasé'rihua'aj ti'ij i Dios jaatyájtoo a'íjci jimi i Moisés, majta a'íimaj i maj Israel jitze ajtyáma'can, capu huái'riitya'ca'aj maj ja'ráasej i Moisés, ji'nye huápui'ij pu tyátatzarisima'aj i nyéerima'ra', ajta a'yan tyu'tyátuuihuaca' ti'ij oopua'rej,

8 ajta i ti jin tyi'huiire' i júuricama'ra' i Dios, jéetze' pu huápu'iij naa huasé'rihua'aj ja'mej.

9 A'yaa pu'ij, tipua'aj jéehua huápu'iij naa huataséjre ti'ij i Dios jaatyájtoo i nyúucarij i maj jin a'tij ooxíjtye'en, jéetze' pu huápu'iij naa huasé'rihua'aj ja'mej a'íjna i nyúucarij ti tyi'tá'caa ti a'tij ji'reenya'aj huatyá'ítzeere'en i Dios jimi.

10 Ji'nye a'íjna i ti anaquéej huápu'iij naa huasé'rihua'aj, capu che' naa huasé'rin a'íjna jime' ti arí siij huataséjre ti jéetze' huápu'iij naa huasé'rin.

11 Ajta tipua'aj naa éenye'ej huataséjre a'íjna i ti á'puar'en, jéetze' pu huápu'iij naa huasé'rihua'aj ja'mej a'íjna i ti jusén jime' séeria'aj ja'mej.

12 Ji'nye tu'ríj jacho've' i Dios jimi ti a'yan atyojo're'nyej, a'íj tu jin quee tyi'tziinye'ej tyetyihuá'ixaatye'.

13 Catu a'yan ríciij ti'ij i Moisés ti i cíixurij jin arónonaj i junyéerimij jitze mej mij quee ja'ráasej a'íimaj i maj Israel jitze ajtyáma'can a'íjna i ti tyápua'risime'ej.

14 Majta a'íimaj camu jaataxié'vej maj yo'itéej muá'ra'nyij, majta móoche' a'yan ríciij, mati'ij jo'jívej a'íjna i nyúucarij ti mí'ma'can, óoche' pu a'yan huasé'rin cuzáa mua'ranámi'huajmee, ajta ti'quee eexúj a'tij huo'táxiixi, ji'nye a'íj pu jitze ma'can i Círiistu' je'ej tyi'ríj.

15 A'yaa pu'uj na'aj tyi'een ijíij, mati'ijta jo'jíve'en a'íjci i Moisés ti jo'yú'xaca', móoche' mu aranámi'huajmee mej mij quee yo'itéej

muá'ra'nyij.

¹⁶ Ajta tipua'aj a'tíj tyá'antzaahuatye'en i tavástara' jími, Dios pu jo'táxistaj i ti jin aránami'.

¹⁷ Ji'nye i tavástara' pu a'íin pué'een i júuricama'ra' i Dios, ajta jo'tíj já'sejre' i júuricama'ra' i tavástara', a'aa pu jáai'rij ti a'tíj juxáahuaj jo'cha'canye'en.

¹⁸ A'íj pu jin, néijmi'i ityáj catu che' aranámi'huajmee, a'yaa tutyij tyí'tasejrataj ti'íj i tavástara' tyámua' naa tyúusejrataj, ityáj tu seequéj huatyáta'uuresij tyej tyij a'yan huasé'rihua'aj tá'ra'nyij ti'íj tyévira' i tavástara', ji'nye jéetze' tu naa huasé'rihua'aj tá'ju'un ti'íj na'aj yutij jo'que'tíj ja'mej, a'yaa pu tyí'muarie' i tavástara', a'íjna jíme' i ju júuricamej.

4

¹ A'íj tu jin quee tyátaxa'huataj, ji'nye i Dios, a'íjna jíme' i ti jin tá'ancu'vaxi', a'íi pu taa'íjcaj a'íci i muárie'rij.

² Tu'ríj ityáj jaatáxaahuataca' i tyaj aviitzij jin je'ej pua'aj ríjcaj, a'íjna jíme' i ti tyú'tyevi'raste', catu á'taca'nyej tyej tyi'tíj jin tyu'hué'taj, catu tyajta á'taca'nyej tyaj seequéj tyaataxáj a'íci i nyúucaria'ra' i Dios. Sulu a'yaa tu jé'yacan jin tyí'xaj tzáahuatyi'ra'aj jíme', a'yaa tu a'íjna jin tyí'tasejrataj hua' jimi i tyeítyee ti a'yan tyí'ja'yájna i Dios jimi.

³ Ajta tipua'aj i nyúucarij i tyaj huá'ixaatye' a'yan eeny'e' ti'íj i ti aránami', a'yaa pu'uj een a'íjma jimi i maj á'pua'ren.

4 Majta a'íimaj camu tyá'tzaahuatye', ji'nye a'íjna i dios ti a'yan séejre' i cháanacaj japua, a'íí pu huo'tánamuaj mej mij quee tyojó'iteej, ajta mej mij quee jaaséj i tatzárij ti huá'tatzavi'tye' ti a'íin pué'een i nyúucaria'ra' i Ciríistu', a'íí pu ajta a'íin pué'een i ti a'yan een ti'ij i Dios.

5 Catu tajitzé ma'can tyihuá'ixaatye', sulu a'íj tu jitze ma'can tyihuá'ixaatye' i Jesús ti ajta Ciríistu' pué'een, tyajta ityáj a'yaa tu tyí'taxaj tyaj a'íin pué'een i tyaj jahuiire' i Jesús a'íjna jíme' i tyaj ja'mua xie've'.

6 Ji'nye a'íjna i Dios i ti a'yan tyu'ta'íjtaca' ti huányeeri'cij jo'tij jo'tíca'ca'aj, a'íí pu a'íin pué'een i ti huataséjre yutatzájta', tyej tyij séecan huatyátatzavi'tye'en, tyajta huo'tá'an maj jáamua'tyij a'íjna i ti jin i Dios huápui'ij naa huasé'rin a'íjna jimi i Ciríistu'.

A'íj tu jitze tyí'ca'nyej i tyaj jin tyá'tzaahuatye'

7 Ajta a'íjna i ti jin i Dios tyámua' tyitaatá' i ti ajta huápui'ij tyá'najchij, tatzájta' pu séejre' i tatyévij jitze ti a'yan huasé'rin ti'ij xá'rij xaríj ti jin taavijhua, ta'aj ij huataséjre'en tiquee ityájma jimi séejre' a'íjna i ti néijmi'i putyí'uurej, sulu ti i Dios jimi já'ma'can.

8 A'yaa pu'ij, tyij tyajta jéehua á'viicue're', catu mue'tiche'en, je'ej tu tyá'tamuajtyej a'íjci jíme' je'ej ti tye'mej, ajta catu a'íj jin tátacua'nyii.

9 Je'ej mu pua'aj ta'uurej, ajta i Dios capu matúuhua'naj, metyita'antyiú'nyi'raj, ajta camu ta'antyipuá'ritye'sij.

10 Jo'tij na'aj tyaj já'ciihyej, a'yaa tu cha'taj tyana'aj tyaa'á'sij je'ej ti éenye'que' huamuí' i

Jesús, t̄'ij ajta tajimí huataséjre'en je'ej t̄ a'iin tyi'tyúucha'ij.

¹¹ Ji'nye ityáj, tyat̄'ij tyooj júurij, a'náj t̄ina'aj tu a'yan tya'ajxié'vi'ra' tyaj huá'cui'nyij a'íjci jitze ma'can i Jesús, t̄'ij ajta tajimí huataséjre'en i júuricama'ra', a'íjna jitze i tyaj jatyáhue'ra' t̄ ajta á'puaapua'rej.

¹² A'íj pu j̄in, ityáj tu a'yan tya'ajxié'vi'ra' tyaj huá'cui'nyij, siajta mua'aj juxáahuaj xu huacháatimee.

¹³ A'yaa pu tyé'yu'si' i yu'xarij jitze t̄ijin: "Nyáaj nu tyá'antzaahuaj, a'íj nu nyij j̄in tyu'taxájtaca'." A'yaa pu cha'taj na'aj een ityájma jimi, ityáj tu tyajta tyá'tzaahuatye', tyajta a'íjna j̄in tyí'xaj.

¹⁴ Ji'nye a'yaa tu tyá'mua'reej t̄ a'íjna i Dios, i t̄ jaatájuurityej a'íjci i tavástara' Jesús, a'íi pu ajta taatájuuritye'sij ityájma a'íjci jamuán i Jesús, ajta taataséjrataj ja'mua jamuán tyej tyij néijmi'i jimi huatyá'ítzeere'en.

¹⁵ Néijmi'i pu a'yan tyu'ríj t̄'ij mua'ajmaj jammaatyáhuire'en, mej mij mue'tíj ja'ancuriá'an a'íjna i t̄ jin Dios tyámua' tyajamuatá'caa, majta je'en mue'tíj tyaatatyójtzi're'en, a'íjna jíme' t̄ huápui'ij naa huasé'rín i Dios.

¹⁶ A'íj tu j̄in quee tyátaxa'huataj. Tyij ajta i tyaj jatyáhue'ra' t̄ jéjre'cítze' séejre' á'puaapua'rej, i t̄ yutatzájta' séejre' pu jujajcuare' a'náj t̄ina'aj.

¹⁷ A'íjna i tyaj j̄in jajpuéjtzij capu tyi'tíj je'ej, jiye'tzín pu mu jó'yi'ij, ajta a'yaa pu tyámua' ta'uurej tyej tyij ja'ancuriá'an a'íjci i t̄ huápui'ij naa huasé'rihua'aj ja'mej jusén jíme'.

18 Ji'nye catu a'íj tyí'sej i tì tyí'taavijhua, sulu a'íj tu tyí'sej i tiqee tyí'taavijhua, ji'nye a'íjna i tì taavijhua, capu á'tyeeren, ajta a'íjna i tì quee taavijhua, a'íj pu jusén jíme' séeria'aj ja'mej.

5

1 A'yaa tu ityáj een ti'íj i chi'ij cháanacaj japua tì tyu'uj, ti'íj i ináamuaj tiqee jusén jíme' séejre', tyajta a'yan tyá'mua'reej tipua'aj huatyá'uunyej a'íjna i ináamuaj, Dios pu arí taatyéechi'tyej u tajapuá tì jusén jin séejre', ti ajta quee muáca'aj jin taavijhua.

2 A'íj tu jin jéehua tyí'mua'tzej a'íjna jíme' tyaj tyooj íiyán séejre' i cháanacaj japua, ji'nye a'yaa tu tyá'xie've' tyaj ujo'tyájrutyej u chi'táj tì jútye' já'sejre' i tì ajta Dios jin tie'cánasij,

3 a'yaa pu'ij, tyij tyajta quee tyí'ijcaana, catu muámua'vi'ij tá'ju'un.

4 Meentyij tyooj jityán huacháatimee i ináamuaj, tyátayiin yutatzájta', ji'nye catu jaxie've' tì i Dios tu'huáa'ri' a'íjna i tì jin tie'cánasij, sulu tì a'íñin jéetze' tie'cáanaj i júuricamej jíme' tì jájcuaq tiqee a'náj á'pua'ren.

5 Ajta i Dios pu a'íñin pué'een i tì tyámua'ta'uurej tyej tyij a'íjna ancuriáan i júuricamej, ji'nye a'íj pu tajimí jaatyájtoo i ju júuricamej, tyej tyij a'íj jin jáamua'reej je'ej tyaj tyi'tíj tyá'ancuriáa'sij i Dios jimi.

6 A'íj tu jin a'náj tina'aj jitzán tyí'ca'nyej. A'yaa tu tyá'mua'reej tijin tyati'íj tyooj júurij séjre'ej a'íjcí jitze i tyaj jatyáhue'ra', a'yaa tu a' imuáj tyityejé'sejre' i tavástara' jimi.

7 Catu pújoorej tyaj jaaséj, sulu a'íj tu jitze tyí'ca'nyej i tyaj ja'tzaahuatye',

8 jitzán tu jéehua tyí'ca'nyej, ajta ta'ráanajchi tyaj iitáciiñyej a'íjci jitze i tyaj jatyáhue'ra' tyej tyij tavástara' jimi ja'séeria'aj tá'ra'nyij.

9 A'íj tu jin a'náj tina'aj a'yan tyá'huoo tyej tyij tyaatatyójtzi're'en i tavástara', tipua'aj tyooj a'yan séjre'ej nusu tyequée.

10 Ji'nye a'yaa pu tyúuxie've' tyaj néijmi'i huatátasejrataj jo'tij já'sejre' i Ciríistu' ti'ij a'íñn néijmi'caa to'xíjtye'en, aj pu'ij siij ajta siij ja'ancuriáa'sij je'ej ti tyá'c'i'puaj, je'ej ti tyi'tíj tyu'muáriej ti'ij ooj júuricaj, tipua'aj xá'puí' huaríj nusu je'ej pua'aj huaríj.

I nyúucarij ti tyámua' ta'uurej i Dios jimi

11 A'íj tu jin, a'yaa tu tyá'mua'reej ti a'yan tyúuxie've' tyaj jéehua já'tyasa'aj i tavástara', a'yaa tutyij tyí'tyese' tyaj hua'antyimue'tin i tyétyacaa. Dios pu tyámua' naa tyi'tamuajtyej, a'yaa nu nyij nyajta tyá'xie've' siaj a'yan cha'taj siana'aj mua'aj tyi'tamuajtyej.

12 Catu tyajta tajíimua'aj tyámua' tyí'taxaj, sulu ityáj tu jamuatá'caa siaj sij tajíme' ahúotzaahuatye'en, siata'aj sij jaayí'tihua'an siaj huatánuunyij a'íñma jimi i maj óotzaahuatye' a'íjci jíme' je'ej maj tyúusejrataj majta quee a'íjci jíme' je'ej maj tyi'mua'tzej i juxiéjnyu'caa tzajta'.

13 Tipua'aj tyátatimue'raj, a'íj pu jíme' tyaj jahuiire' i Dios, na'riij quee a'yan tyi'ja'yájna, a'yaa tu ríciij tyej tyij mua'ajmaj jamuaatyáhuiire'en.

14 A'íjna i ti Ciriistu' jin taaxié'vej a'íi pu tajitzé rá'aj, a'íj tu tyij jin a'yan tyá'mua'reej ti siij huamuí' hua' jitze ma'can néijmi'caa i tyeítyee, majta je'en néijmi'i jamuán huácuij.

15 Ajta i Ciriistu' pu huamuí' néijmi'caa jitze ma'can, mej mij a'íimaj i maj móoj júurij quee che' jujíimua'aj mana'aj je'ej tyé'ejtyooovej je'ej maj ye'ej tyityetyúucha'íj, sulu mej mij tyámua' tyityetyúucha'íj a'íjci jimi i ti hua' jitze ma'can huamuí', ajta je'en hua' jitze ma'can huatájuuriaca'.

16 A'íj pu jin, catu che' a'tíj je'ej pua'aj tyí'mua'tziire', tyij tyajta tyooj jájcuaaj a'yan tyí'mua'ajcaa i Ciriistu' jimi ti tyévij na'aj pué'eenye'ej, ajta ijíij catu che' a'yan tyí'mua'tzej.

17 A'yaa pu'ij, a'íjna i a'tíj ti Ciriistu' jitze ajtyáma'can a'íi pu siij pué'een i tyévij ti Dios arí jaajájcuarej. Pu'ríj metyaja'ajhua'xíj je'ej ti tyi'tyúucha'íica'aj ti mí'ma'can jíme', ji'nye pu'ríj néijmi'i jin huóojajcuarej.

18 Néijmi'i pu a'íjna a'íin pué'een i ti Dios jin tyí'muarie', a'íjna ti jitze ma'can i Ciriistu' tajapuá huatanyúj, ajta je'en taata'íj tyej tyij huo're'ixaatye'en i nyúucaria'ra' ti'ij huó'huíre'en.

19 A'yaa pu'ij huatóomua'aj ti i Dios tyámua' huó'ruuj a'íimaj i maj a'yan huacháatímee i cháanacaj japua, ajta quee huo'xíjtyej a'íjna jíme' i maj jimi ootyá'ítzee, sulu a'íi pu taata'íj tyej tyij huo're'ixaatye'en i nyúucaria'ra'.

20 A'íj tu jin ityáj a'íin pué'een i Dios

tí huo'ta'ityaca' tyej tyij tyihuó'ixaaty'e'en i Ciríistu' jitze ma'can, i tí a'yan séejre' tí'ij i Dios tí já'muajee a'íjci jíme' i nyúucarij i tyaj huá'ixaaty'e'. A'íj tu jin a'yan tyaja'muajee jitzán ma'can i Ciríistu' siaj tyá'antzaahuatye'en i Dios jimi.

²¹ Ajta i Ciríistu' capu tyi'tíj jin ootyá'itzee, tajitzé ma'can pu i Dios a'yan jáaruuj tyej tyij jamuán i Ciríistu' ji'rénaye'que' huatyá'itzeere'en.

6

¹ Ajta ijíij, ityáj tu jamuán tyí'muarie' i Dios, a'ya pu tityij tyajta jéehua tyaja'muahuavij siaj ja'ancuriá'an i tí jin Dios tyámua' tyajamuaatá'sij.

² Ji'nye a'ya pu a'íin tyí'xaj i yu'xarij jitze tijin: A'áa nu muáanamuajri' tí'ij ajitze juxié'va'ca'aj, nyajta a'ájna xicáara' jitze muaatáhui nyajta mui'ráttoo.

Ajta ijíij pu a'áan putyajá'ríci jiaj ja'ancuriá'an. Ijíij pu a'ájna putyí'ríci i xicáara' tí jitzán Dios jamui'ráttoonyij.

³ Tyajta ityáj catu a'tíj je'ej pua'aj tyí'itiij, na'ríij quee capu tyi'tíj je'ej tyu'tyáhuíre'sij i tyaj jin tyí'muarie'.

⁴ Tyajta ityáj, a'ya tu ja'mua jimi tasejrataj matí'ij a'íimaj i maj tyí'huíre' i Dios jimi, a'ya tu jéehua tyé'viicue're' a'íjna jíme' i tyaj jajpuéjtzij, tyajta quee tysi'tíj tyí'cha'íj, ajta tyí'tamuarie'riste'.

⁵ majta taatyáavaxij, tyajta huanámi'huaca', mátanyo'si'tye'ej, tyajta tyési'huacan jin

tyí'muarie', tyatáxa'i'rii tyaj atanyéjnye', na'ríij tyaj huatatájcuñ.

6 Tyajta a'yan tyí'tyesejre' tyej tyámua' naa tyi'tyítacha'ij, a'íjci jíme' tyaj jamua'tyej i ti ji're'can jíme', tyajta tyé'viicue' hua' jimi i séecan, tyajta tyámua' huojo'mua'raj i taxa'aj tyeítyee, ji'nye a'íi pu tatzájta' séejre' i júuricama'ra' i Dios, tyajta tzáahuatyi'ra'aj jin hua'xie've'.

7 A'yañ tu tyajta tyihuá'ixaatye' i nyúucarij ti ji're'can jíme', tajitzé pu séejre' a'íjna i ti jin i Dios néijmi'i putyí'uurej. Tyámua' tu naa tyí'muarie', tyej tyij huatyényo'se'en ajta tyej tyij huatyátanaj.

8 A'náj taca'aj mu taatyátzaahuatye'sij, majaña a'náj taca'aj je'ej pua'aj tyitaatájeevij, a'náj taca'aj mu tyámua' tyitaataxájta, majta a'náj taca'aj je'ej pua'aj tyi'taxáataj muá'ju'un. A'yañ mu tojo'mua'raj ti'ij i mej tyí'hue'tacaa, tyajta ityáj tzáahuatyi'ra'aj tu jin tyí'xaj.

9 A'yañ mu tojo'mua'raj cuxáa mequee tamuajtyej, majta tyámua' naa tyí'tamuajtyej. A'yañ tu huasé'rin cuxáa tyaj já'cui'ihiuaj, tyajta tyóoche' tu júurij, puéjtziñ mu tatá'caa, majta quee a'íj jin tacui'nyij.

10 A'yañ tu huasé'rin cuxáa tyátaxaamuijritye', matyajta a'náj tina'aj tatyamua've', a'yañ tu huasé'rin cuxáa tyequée je'ej tyéejviicue', matyajta mui'caa chíjtyaanyi'taj, tyajta a'yan cuxáa tyequée tyi'tíj tyícha'íij, metyajta néijmi'i tyí'ijcha'ij.

11 Ta'ihuáamua' Corinto siaj jo'cháatimee,

tu'ríj tyajamuá'a'ixaa ja'huoo'itéerican ji'me',
tyámua' tu tyeríj tyajamuaataséjra a'tyán tyaj
pué'een.

12 Catu ityáj tyi'tíj ja'mua'aviitze', mua'aj xu
a'ín pué'een i siaj tyi'tíj avaaj i jutzájta'.

13 A'íj nu jin a'yan tyaja'muahuavij, a'yájna
ti'íj a'tíj ti jéehua hua'xie've' i juyójmua', siaj
nyejitzé tyú'ca'nyej, a'yájna nyati'iíj nyáaj ja'mua
jitze tyí'ca'nyej.

*Ityáj tu a'ín pué'een i tyeyúuj Dios ti tzajta'
iirájcaj*

14 Caxu a'yan rijc妖 matí'íj a'íjma i maj quee
tyá'tzaahuatye'. Xu'huóomua'tzíj a'íjna ji'me',
¿ji'nye tyíi'rij ti síij na'aj pué'eenye' a'íjna i ti
naa een ajta a'íjna ti je'ej pua'aj een? ¿Ca' ji'nye
tyíi'rij maj antyóonaxc妖 i tatzárij ajta i tíca'rij?

15 Capu je'ej tyíi'rij maj huóojaahuatye'en i
Ciríistu' ajta i tyiyáaru', capu ajta je'ej tyíi'rij
maj huóojaahuatye'en a'íjna i ti tyá'tzaahuatye'
a'íjna jamuán i tiqee tyá'tzaahuatye'.

16 ¿Tyi'tanyí je'ej metyí'xa'pui'intare' a'íimaj i
maj jusí'rii i tyeyúuj tzajta' Dios ti ja'a'rij a'íjma
jamuán i sáanturij? Ji'nye ityáj tu a'ín pué'een
i tyeyúujra' i Dios ti júurij, a'yájna ti'íj a'ín
tyu'taxájtaca' tijin:

Nyáaj nu hua' tzajta' u'séeria'aj na'mej,
nyáaj nu hua' Dios pue'eenye'ej na'mej,
majta a'íimaj nyetyeíityeristyamua' mu
pue'eenye'ej muá'ju'un.

17 A'íj pu jin ajta a'yan tyí'xaj i tavástara' tijin:
Xa'vá'ciinyij hua' tzajta',
caxu che' a'yan rijc妖 matí'íj a'íimaj.

Aj nu nyij nyáaj jamuaataxié've'ej,
 18 nyáaj nu ja'muavástara' pue'éenye'ej na'mej,
 siajta mua'aj nyiyóojmua' xu pue'éenye'ej
 xá'ju'un,
 a'yaa pu tyí'xaj i tavástara' i ti néijmi'i jin
 tye'entyúumua'ree.

7

¹ A'yaa pu'ij, ta'ihuáamua' mu tyaj
 já'muaxie've', a'ii pu a'iin pué'een i Dios ti
 jin tya'tóoratziri'. A'ij pu jin tyiche' tyámua'
 eenye' i tatyévij jitze tyajta i tajúuricamej
 jitze, a'yaa tu tzáahuatyi'ra'aj tyi'ijcha'iij
 i Dios jimi tyetyí'tyese' tyej tyij ji're'nye'ej
 huatyá'ítzeere'en.

*Pablo pu huatóotyamua'vej a'íjci jime' maj
 tyá'antzaahuaj i Corinto maj ja'chej*

² Siataataxié've' mu juxiéjnyu'caa tzajta'. Catu
 a'tíj je'ej pua'aj jó'mua'rajca'aj, catu tyajta a'tíj
 je'ej pua'aj huáruuj, catu a'náj a'tíj tyu'xívi'ri'.

³ Canu a'yan tyajá'mua'ixaatye' nyej nyij je'ej
 pua'aj tyajamuaaxáj, ji'nye nu'ríj a'yan tyaja-
 muá'aixaa, mua'aj xu ú'sejre' yunyatzájta', ty-
 ata'aj tyij néijmi'i júurij huatyá'ítzeere'en nusu
 tyaj néijmi'i huácui'nyij.

⁴ Canu tyi'tíj avaataj nyetyajá'mua'ixaatye',
 jéehua nu nyij á'nyatzaahuaty' ja'mua jíme'.
 Tyij nyajta jajpuéjtzij, jéehua pu nú'ca'nyisti'
 nyajta nu nyetyamua've'.

⁵ Tyati'ij a'áa ja'rá'aj a Macedonia, catu ma'
 já'taso'pe', sulu jo'tíj na'aj tu jajpuéjtzica'aj,

jéehua tu á'viicue'ria'ca'aj hua' jimi i tyeítyee,
tyajta tyí'tziinya'ca'aj.

⁶ Ajta i Dios, i ti ca'nyijra'aj hua'tá'caa i maj
je'ej tyityóomuaajtyej, tyámua' pu táaruuj ti'ij
a'íin uvé'nyej i Tito,

⁷ ajta capu a'íi na'aaj i ti a'íin yará'aj, sulu ti
a'íin ajta jutyamua'va'ca'aj ja'mua jíme'. A'íi
pu taaté'exaa siaj mua'aj jéehua huápui'ij tase-
jracuj, ajta i siaj juxaamuijryte' a'íjna jíme' siaj
jamua'reericuj je'ej ti tyí'nyahuiire', a'íj nu jin
jéetze' huatányetyamua'vej.

⁸ Tyij ajta jamuaatáxaamuijrytej i yu'xarij
nyaj jamuaata'ítyi'ri', capu ijíij je'ej pua'aj
nya'asej. Ajta anaquéej pu je'ej pua'aj nya'axcaj,
nyati'ij jaaséj i ti cíi tyajamuaatáxaamuijrytej,

⁹ ijíij nu nyetyamua've', canu a'íjna jíme'
i siaj huatóoxaamujri, sulu a'íj nu jin i
siaj huatóoxaamujri siaj sij siajtáhua'aj
ja'antzaahuatye'en i Dios. A'yaa xu
tyityaatóoxaamuijrytej je'ej ti i Dios
tya'ajxié'vi'raca'aj, a'íj tu jin quee ityáj je'ej
pua'aj jamuáaruuj,

¹⁰ ji'nye a'íjna i siaj jin huatóoxaamujrytej
Dios pu jimi jo've'mej siaj sij tyu'túu'uunyi'
ajta ti'ij jamuáahuuiire'en, a'íj pu jin quee je'ej
metyejé'tyi'tij siaj sij juxaamuijryta'aj. Ajta a'íi
pu tyu'jé'caj i xaamuíjrira'aj íiyan ti ma'can i
cháanacaj japua.

¹¹ I siaj jin huatóoxaamujryte'en, Dios jimi pu
jo've'mej, xaaséj je'ej ti atyojo're'nyej. Jéehua xu
jaatyátzaahuatyej siajta nyaj japua huatanyúj,
siajta huatanyínyu'cacuca', siajta tyu'tátziin. Sia-

jta je'en jéehua jaataxié'vej siaj naaséj, a'íj xu jin puéjtzij jaatá' a'íjcí i tì je'ej pua'aj rijcaa. A'íj pu'ij jin néijmi'i a'yan tyu'taséjre siaj mua'aj quee tyi'tíj jin ootyá'itzee.

¹² A'yaa pu'ij, nyati'ij tyajamuaata'ityi'ri', canu a'yan huaríj a'íjna nyamua'tzaj i a'tíj ti ootyá'itzee, nusu i tì séej jimi ootyá'itzee, sulu ta'aj ij huataséjre'en i Dios jimi a'chu siaj tajimí tyi'ca'nyej.

¹³ A'íi pu a'íin pué'een i tì jéehua naa taatá'aj.

Ajta capu a'íi na'aaj i tì naa taatá'aj, sulu tyajta tu huátatyamua'vej a'íjna jime' tì i Tito yará'aj jutyamua've'ej, ji'nye néijmi'i xu mua'aj ca'nyíjra'aj jaatá'.

¹⁴ Nu'ríj nyáaj a'yan tyaaté'xaatya'ca'aj i Tito nyaj jéehua á'nyatzaahuatye' ja'mua jime', siajta mua'aj caxu naatatyévi'rastej. Ji'nye néijmi'i i tyaj tyeríj jamuáa'ixaa, a'yaa pu tyi'ja'yájna, a'yaa pu cha'taj na'aaj tyi'ji're'can jime' je'ej tyaj tyaaté'exaa i Tito, tyaj jéehua á'tatzaahuatye' ja'mua jime'.

¹⁵ A'íjna i Tito jéetze' pu já'muaxie've' tì'ijta jo'támua'reej je'ej siaj néijmi'i jéehua huápui'ij tyeetyátzaahuatyej.

¹⁶ Jéehua nu nyetyamua've', a'íjna jime' i tì i'ríj nyej nyaxáahuaj ja'mua jitze tyú'ca'nyej.

8

I maj juxié'vi'ra' jin tyi'tá'caa i maj justi'rii i tyeyúuj tzajta'

¹ Ajta ijíij ta'ihuáamua', a'yaa tu tyá'xie've' tyaj jamuaaté'exaatye'en je'ej tì Dios tyámua'

tyihuo'tá' a'íijma i maj jusi'rii i tyeyúuj tzajta'
a'áa ti huataca'aj a Macedonia.

² Tyij majta jéehua jajpuéjtzij mu'ríj néijmi'i
jin tyo'táviicue'ri', jéehua mu mij jutyamua've',
capu je'ej tyij majta quee je'ej tyéejviicue', i maj
tyu'tá' juxié'vi'ra' jíme' jéehua pu tyu'tyáhuíi
cuxáa chíjtyaanyi'ij maj pué'eenye'.

³ Nyáaj nu jamua'reej maj tyu'tapuéjve a'chu
maj caa putya'uurejve'ej, majta juxié'vi'ra' jin
jéetze' a'yan huaríj. A'íimaj mu jujíimua'aj
huatyóohuij

⁴ maj taatáhuaviiri' tyaj huo'tá'an maj
huo'tyáhuíire'en a'íijma i maj i Dios jitze
ajtyáma'can.

⁵ Majta a'íimaj camu a'yan mana'aj
tyu'tapuéjve je'ej tyaj tye'ejchó'va'ca'aj, ji'nye
anaquéej mu i tavástara' jimi huatóotoj,
majta je'en ityájma jimi, a'yájna ti'íj i Dios
tya'ajxié'vi'ra'.

⁶ A'íj tu jin jéehua jahuavijj a'íjci i Tito ti
a'íin jaariá'siire'en ja'mua jimi i siaj juxié'vi'ra'
jin tyu'tá', a'íjna i ti arí anaquéej huatyóocnej
ja'mua tzajta'.

⁷ Ji'nye mua'aj jéetze' xu tyí'mue'tij, a'íjna
jíme' i siaj tyá'tzaahuatyé' i tavástara' jimi,
ajta ja'mua'i'riitye' siaj huo'té'exaatye'en i
nyúucarij, siajta tyámua' tyá'mua'reej je'ej
ti ajoo'en i Dios jimi, siajta juxié'vi'ra' jin
taataxié'vej i siaj ityájma jimi jaarí'rej, a'ya
pu cha'tána'aj siaj sij tyu'tyámue'tin a'íjna jíme'
i siaj séecan huatyáhuíire'en.

⁸ Canu nyej nyij a'yan tyaja'mua'íitya'aj

nyaja'mua'ixaatye', sulu a'íj nu siaj
sij jáamua'reej je'ej maj majta séecan
tya'ajxié'vi'ra', mej mij mua'ajmaj
jamuaataséjratyen maj ji're'can jíme'
já'muaxie've'.

⁹ Ji'nye xu'ríj mua'aj jamua'reej ti i tavástara' Jesú斯, i ti ajta Círiistu' pué'een, a'íí pu néijmi'i tyí'ijcha'íj a'yan tyu'tóosejrataca' ti'íj síij tiquee je'ej tyéejviicue', ti'íj ja'mua japua huatányuunyij, siaj sij mua'aj a'íjna jin a'íin pue'éenye'ej xá'ra'nyij i maj tya'ancuriáa'sij i Círiistu' jimi.

¹⁰ A'yaa nu nyáaj tyajá'mua'ixaatye' je'ej
nyej nyáaj tyí'mua'tzej a'íjna jíme' i siaj
huo'tyáhuiire'en. Ti'íj na'aj ju'síj, caxu a'íj
siana'aj jin huatyóohuij siaj huo'tyáhuiire'en
i séecan, sulu a'yaa xu siajta huaríj xuu-
tyámua've'ej.

¹¹ Ajta ijíij, je'ej siaj caa putya'uurejve,
siata'aj ja'antyíci'tyij i siaj ju'huatyáhuijj, a'yan
naa setyuutyámua've'ej siati'íj jájcua jímuáj
tyu'huatyáhuijj siaj a'yan huárinyij.

¹² Ji'nye tipua'aj a'tíj ji're'can jíme' a'yan
tyá'xie've'ej ti tyi'tíj tyu'tá'an, Dios pu
ja'ancuriáa'sij a'chu ti caa tyi'tíj tyu'tá'sij. Capu
i Dios tyu'huavijj tyi'tíj tiquee síij tyícha'íj.

¹³ Capu ajta a'yan tyi'tyéevijtij ti a'íjna jíme'
siaj séecan huatyáhuij mua'ajmaj tyi'tíj ja-
muá'itziitye'ej, sulu siaj sij juxa'aj siana'aj
eenye'.

¹⁴ Ajta ijíij mua'aj xu tyí'ijcha'íj i séecan ti
tyá'itziitye', ajta majca'huáyee, a'íí mu mijta

jamuaatáhuüre'sij a'íjna jíme' i ti mua'ajmaj tyajamua'ítziitya'aj ja'mej.

¹⁵ A'yájna tñ'ij tyé'yu'si' i yu'xarij jitze a'yan tijin: "Capu tyl'tíj avá'ítzeerej a'íjci jimi i ti jéehua jáasii, capu ajta tyl'tíj jo'tyá'ítziitye j a'íjci i ti cii na'aj tyáasii."

Pablo pu i Tito huata'íttyaca' a Corinto

¹⁶ Tyámua' nu tyé'tyojtzi're' i Dios ti ca'nyíjra'aj jaatá' a'íjci i Tito siaj sij a'yan cha'taj siana'aj jitzán tyuuxié've'ej siati'ij nyej jimi.

¹⁷ A'íí pu ja'ancuriáa' i nyaj tyee'íjcaj, siajta mua'aj xu jéehua jitzán juxie've', a'yaa pu'ij ijiij tyá'ajxié've'ra' ti a'áa jó'me'en ja'mua jimi.

¹⁸ Jamuán i Tito, séej nu huata'íttyaca' i ta'ihuáara' ti'ij ajta jamuán ujó'me'en. A'íjna i ta'ihuáara', néijmi'que' mu tyámua' naa yó'sej a'íjci jíme' ti a'íin tyámua' naa tyí'muarie' i nyúucaria'ra' jíme' i Dios.

¹⁹ Ajta, a'íimaj i maj jusi'rii i Dios jimi, a'íí mu ja'antyíhuoj ti'ij tajamuán jo'cha'canye'en ajta tyu'tyáhuüre'en a'íjna jíme' i tyaj tyí'muarie', i tyaj jin tyámua' tyeetyátoonyij i tavástara', ajta tyej tyij jamuaataséjratye'en i tyaj jéehua já'muahuiiria'cuj.

²⁰ A'yaa tu tyá'hucco tñ'ij quee a'tíj je'ej pua'aj tyí'taxajtaj a'íjna jíme' tyaj jéehua jáasiüre'en i siaj mua'aj tyi'tá'caa.

²¹ Tyajta tu juhuoo tyej tyij a'náj tina'aj xá'pu'i rijcaj je'ej ti tyi'tyéevijtij, catu a'íj tyana'aj jimi i tavástara', sulu tyajta tu a'yan ríci jua' jimi i tyeítyee.

22 Hua' jamuán a'íijma i tyaj huo'ta'ityaca', séej nu nyajta huata'ityaca' i ta'ihuáara', i ti arí mue'tíj taataséjra ti a'ín a'yan tya'ajxié'vi'ra' ti taatáhuíire', ajta ijíij jéetze' pu óoca'nyej a'íjna ji'me' ti huápui'ij jéehua ja'mua jitze tyí'ca'nyej.

23 Ajta a'íjna i Tito a'íi pu a'ín pué'een i ti nyajamuan tyí'muarie' tyej tyij mua'ajmaj jamaatyáhuíire'en. Majta a'íimaj i maj hua'puaj i ta'ihuáamua', a'íi mu a'ín pué'een i maj huo'ta'ityaca' a'íimaj i maj jóosí'rii mej mij i Cirístu' tyu'tatyójtzi're'en.

24 Ajta mata'aj mij jáamua'reej i maj jusí'rii, siata'aj huo'taséjraty'e'en a'íijma i tyétyacaa siaj tzáahuaty'i'ra'aj jin hua'xie've', mej mij majta jáamua'reej ti a'yan tye'tyévijtye' i tyaj á'tatzaahuaty'e' ja'mua ji'me'.

9

1 Ajta a'íjna ji'me' i tyaj jin huá'huiire' a'íijma i ta'ihuáamua' i maj a'yan cha'taj mana'aj tyá'tzaahuaty'e', capu juxie've' nyej tyajtáhua'aj a'íjci jin tyajamuaatayú'se'en siaj sij a'yan huárinyij,

2 ji'nye nu'ríj jamua'reej siaj jéehua mua'aj a'yan tya'ajxié'vi'ra'. A'íj nu jin á'nyatzaahuaty'a'aj a'yan nyetyihuá'ixaaty'e' a'íijma i maj Macedonia jo'cháatimee, a'yaa nu tyihuá'ixaaty'e' ti arí séej nyinyi'ra'aj tyooméj siaj tyámua' huóoruuj mua'aj Acaya siaj jo'cháatimee, a'íj mu mij jin majta mue'tíj a'yan tyitya'huóoca'an mej mij majta tyu'tyáhuíire'en i Macedonia maj jo'cháatimee.

3 Nyajta nyáaj, a'yan nu een jíme' ta'ihuáamua' tyu'ta'ityaca' ja'mua jimi, ti'ij quee a'yan tyá'ra'nyij nyaj huáapua'aj nyana'aj á'nyatzaahuaty'aaj nyati'ijta mua'ajmaj jamuatyáxajtasime'en. Sulu siata'aj sij tyámua'eenye' je'ej nyaj nyeríj tyihuo'té'exaaj mua'ajmaj jíme',

4 ji'nye tipua'aj séecan i maj Macedonia já'ma'can nyajamuan mó'ju'un, majta je'en ja-muáatyoonyij sequée tyámua' éenya'caj. Aj pu'ij taatatyévi'raste'sij ityájma, capu mua'ajmaj sulu ityájma pu a'íjna jíme' tyaj mua'ajmaj jin á'tatzaahuaty'e'.

5 A'íj pu jin a'yan tyina'ránajchaca' nyaj huo'táhuavij i nye'ihuáamua' mej mij jó'ju' ja'mua jimi mej mij anaquéej jamuáamuaarej, ajta siaj sij huo'tá'an i siaj jin tya'tóoratzíiri' siaj tyu'tapuéjve'en. A'yan xu sij juxié'vi'ra' jin tyu'tá'sij, capu a'yan éenye'ej ta'mej ti'ij nyaj ca'nyérij jin jamuaata'íj siaj sij tyu'tapuéjve'en.

6 A'íj xu ootámua'reej: A'íjna i ti cíi na'aíj tyu'tá', cíi pu'uj ajta tya'ancuriáa'sij, ajta i ti jéehua tyu'tá', jéehua pu ajta tya'ancuriáa'sij.

7 A'yan pu tyúuxie've' ti síij ajta síij tyu'tá'an a'chu ti a'yan tya'ajxié'vi'ra' i jutzájta', che' quee jamuáacha'aj nusu ca'nyérij jíme', ji'nye Dios pu jaxie've' i a'tíj ti jutyamua've'ej tyu'tá'.

8 Dios pu jaayí'tín ti jaatámu'ren i ti jin tyámua' tyajamuaatá'an, siaj sij a'náj tina'aj néijmi'i tyí'ijcha'ij, ajta ti'ij tyí'ci'paa siaj séecan huatáhuiire'en.

9 A'yan pu tyá'xaj i yu'xarij jitze tijin:

Jéehua pu tyihuo'tá' a'íijma i maj quee je'ej tyéejviicue',

ajta i ti jin xá'pu'i' ricij, a'íi pu jusén jíme' séejre'.

10 Dios pu a'íin pué'een i ti tyu'tá'caa i ímuerij ti huahuásti'huaca', ajta i cue'rój ti tyí'cue'ri', a'íi pu'ij ajta néijmi'i tyajamuaatá'sij, ajta já'muahuosi'ran, siaj sij jéetze' tyu'muárie'en a'íjna jíme' i ti xá'pu'i' een.

11 A'yaaxu néijmi'i tyi'ijcha'íij xá'ju'un siaj sij juxié'vi'ra' jin tyihuo'tapuéjve'en. Ajta i siaj mua'aj mutyojo'ta'ítyaca', a'yaaxu pu tyu'tyáhuiire'sij mej mij i ta'ihuáamua' tyaatatyojtzi're'en i Dios.

12 Ji'nye tyati'ij huo'táhuii i ta'ihuáamua', catu a'íj tyana'aj tyihuo'tá' i ti tyihuá'itziitya'ca'aj, sulu tyajta tu ca'nyíjra'aj huo'ta' mej mij tyaatatyojtzi're'en i Dios a'íjna jíme' je'ej siaj huaríj.

13 A'íi mu majta tyaatatyojtzi're'ej i Dios, ji'nye a'íi mu a'íjna jin jamua'reeren i siaj jin huo'tyáhuii siaj ja'astej i Cirílistu'. Majta mu jaatyátzaahuatye'sij i Dios, a'íjna jíme' je'ej siaj mua'aj tyihuá'huiire' a'íijma, siajta néijmi'caa i séecan.

14 Majta je'en jaatáhuoosij i Dios jimi ja'mua jíme' jéehua maja'muaxié've'ej, a'íjna jíme' ti i Dios jéehua huápu'i'íj tyámua' tyihuo'tá' je'ej siaj tyi'tíj jin huaríj.

15 Tyiche' tyaatatyojtzi're'en i Dios, ji'nye a'íi pu taatapuéjve i ti huápu'i'íj juxié've' i ti quee maja' nyúucarij tyaj jin jaataxáj.

10

Pablo pu japuan huatanyúj i ti jin tyi'tyéjvee

¹ Nyáaj, i nyaj Pablo pué'een, a'yaan nu tyaja'muahuavij, a'íjna jíme' ti i Ciríistu'ná'ancu'vaxij, tyij majta a'yan tyi'nyaxaj yee nyaj jee tyi'tziinye' tipua'aj ja'mua jamuán anyo'tyávaacaj, nyajta je'ej huányaxaxa'aj tipua'aj ya' imuáj naatyávaacaj.

² A'yaan nu nyij tyaja'muahuavij, nyati'i jí a'áa jó'me'en ja'mua jimi, siaj quee ca'nyíjra'aj nyatá'care'en nyej nyij a'yan huatányesejrataj nyaj á'nyaca'nyej yunyatzázta' a'íjma jimi i maj a'yan tyi'taxaj tyaj a'yan cha'taj tyana'aj rícij mati'i jí a'íimaj i maj íiyan huacháatímee i cháanacaj japua, jí'nye ná'nyaca'nyej nyaj a'yan tyihua'rájeevej.

³ A'yaan pu ajta tyi'ja'yájna tyaj tyeítyee pué'een, tyajta catu a'yan tyi'tyenyo'se' mati'i jí i tyeítyee i maj a'yan séejre' i cháanacaj japua.

⁴ I tyaj jin nyo'se', capu íiyan tyi'ma'can i cháanacaj japua, sulu a'íi pu a'íin pué'een i Dios ti néijmi'i jin putyí'uurej. A'yaan tutyij néijmi'i tye'entyí'uunaj i maj jin tajitzé tyi'pua'ritye'

⁵ tyajta i maj jin óotzaahuatye' mej mij tyi'tyánaamuaj maj jáamua'tyij i Dios. Néijmi'i i hua'mua'tziira'aj a'íj tu jimi tyu'tátuire'en i Ciríistu', ta'aj ij a'íj ará'astej,

⁶ tyajta tyámua' een tyej tyij puéjtzij jaatá'an a'íjci i tiquee tyihuojó'itej, tipua'aj seríj mua'aj néijmi'i jin ja'rá'astej i Dios.

⁷ Xaaséj a'íjci i ti séejre'. Tipua'aj a'tíj a'yan tyámua' naa tyá'mua'reeriaj ti i Ciríistu' jitze

ajtyáma'can, che' ajta a'yan tyá'mua'reeriaj tyej tyajta ityáj i Ciriistu' jitze ajtyáma'can.

⁸ Tipua'aj nyáaj jéetze' ná'nyatzaahuatye'ej a'íjna jíme' i ti jin nyavástara' tyinaata'íj, capu nyetyevi'raste', ji'nye i tavástara' pu a'yan tyitaata'íj tyej tyij tyámua' jamuáa'uurej capu tyej tyij jamua'antyipuá'irtye'en.

⁹ Canu a'yan tyá'xie've' ti'ij a'yan sédre'ej yee nyaj já'muamuaritye' a'íjna jíme' je'ej nyaj tyajá'muayu'se'ej.

¹⁰ Séecan mu a'yan tyí'xaj tijín nyej jee ca'nyérij jin tyajá'mua'ijtye' a'íjna i yu'xarij jitze, ajta tipua'aj ja'mua jamuán anyo'tyávaacaj canu jee á'nyaca'nyej nyaj a'yan tyajamutaté'exaatye', nyajta jee quee tzáahuatyi'ra'aj jin tyí'xaj.

¹¹ Ajta a'íjna i ti a'yan tyí'xaj, che' jáamua'reej tijín a'yaa tu tyí'xaj tipua'aj ya' imuáj taatyú'uucaj, tyajta a'yan rínyij tyati'íj ja'mua jimi jo'tyú'uucaj.

¹² A'yaa pu tyi'ji're'can jíme', tyaj quee á'taca'nyej tyej tyij tajíimua'aj á'tatzaahuatye'ej, matí'íj i séecan jusejrataj ja'mua jimi. Majta a'íimaj camu xá'pui' metyityoomuámua're' mej mij jujíimua'aj óotzaahuatye' séecan jamuán.

¹³ Catu ityáj a'yan tyá'tatzaahuatye' je'ej ti'quee tyitatyévijtye'. A'yaa tu'uj ricij a'chu ti i Dios tatá'caa tyej tyij ahuátatzaahuatye'en a'íjna jíme' i tyaj jin tyí'muarie', a'íi pu'ij taatá' tyej tyij mua'ajmaj jimi ja'rá'astij mu siaj Corinto ja'chej.

¹⁴ A'íj tu jin quee a'yan ricij je'ej ti'quee tyitatá'caa, a'yaa pu tya'ra'nyíiche' tipua'aj tye-

quée jácuaj imuáj a'áa ja'tanyéjnyiiche' ja'mua jimi. Ityáj tu a'íin pué'een i tyaj anaquéej jamuaate'exaa i nyúucaria'ra' i Ciriistu'.

15 Catu tyajta a'íjna jin á'tatzaahuaty'e' je'ej maj i séecan tyu'muáriej, a'ya a tyi'tíj tya'uuriáaj tiqee xá'pui'. Sulu a'ya a tu tyá'xie've' tyaj jéetze' tyu'tyáhuire'en ja'mua jimi, a'yájna siati'i j mua'aj seríj tyá'tzaahuaty'e'.

16 A'ya a tu tyajta tyá'xie've' tyaj huó'ixaatye'en i nyúucaria'ra' i Ciriistu' i maj a' imuáj jo'cháatimee séej chuéj japua, jo'maj quee xu séecan tyojo'muáriej, tyej tyij quee ahuátatzaahuaty'e'en a'íjna jime' je'ej maj séecan tyu'muáriej.

17 Tipua'aj a'tíj tyi'tíj jin óotzaahuatya'mui'i, che' i tavástara' jimi ahuóotzaahuatye'en.

18 Ji'nye a'íjna i ti jusíij tyámua' tyúusejrataj, capu a'íin pué'een i ti Dios jaataxié'vej, sulu a'íjna i a'tíj tavástara' ti tyámua' tya'tá'caa.

11

Pablo pu tzáahuaty'i'ra'aj jin tyi'tyéjvee i tavástara' jimi

1 A'tzúj cuj cíi setyino'viicue', tyij nyajta a'yan huasé'rihua'aj cuxáa nyenyatímue'raj nyetyaja'mua'ixatye'. Che' je'ej tina'aj, siano'táviicue'.

2 Ji'nye a'íjna i nyaj jin chueerij ja'mua jime' Dios jimi pu jo've'mej. A'ya a nu tyaaxá'pui'intarej siaj sij a'íj siana'aj jimí huyatá'itzeere'en i Ciriistu' sequée tyi'tíj jin

a'itzéeria'aj, yaa ti'ij íiti' tiquee xu tyáataj ja-muán hui'caa.

³ Ajta a'yaa nu tyí'tziinye' tipua'aj a'tíj ja-muáacuanamuaj ti'ij i cú'cu'uj tyáacuanamuaj a'íjci i Eva, siaj sij quee che' tzáahuaty'i'ra'aj jin já'astijria'aj i Ciriistu'.

⁴ Tyámua' xu mua'aj tyihuá'jepe' tipua'aj siij mu jo've'mej ti séecan i nyúucarij jíme' jaxaj a'íjci i Jesús, tiquee a'yan huánamuajrii je'ej tyaj tyeríj tyajamuáa'ixaa, siajta xu ja'ancuriáa'vej séej i júuricamej tiquee a'íin pué'een i Dios ti anaquéej jaatyájtoo ja'mua jími, ajta siij i nyúucarij tiquee a'yan huánamuajrii ti'ij i siaj seríj ja'antzaahuaj.

⁵ A'yaa pu'ij, capu a'yan nya'asej nyaj jéetze' cíléeny'e' jin tyí'huiire' mequee a'íimaj i maj nu'uj huápui'ij va'cán jin tyityetyu'uj.

⁶ Tyij ajta quee nyai'riitye' nyej nyij tyámua' naa tyu'taxáj hua' jími i tyeítyee, capu a'yan een i nyaj jin ucájmua'rej, a'íj tu tyij a'náj tina'aj já'muasejratye', tyajta néijmi'i jin a'yan ríci.

⁷ ¿Nyiquij je'ej pua'aj naaríj nyati'ij huáapua'aj nyana'aj jamuaaté'exaa i nyúucaria'ra' i Dios, nyajta huatyenyaxáahuataca' siaj sij mua'aj ahuóotzaahuatye'en?

⁸ Nyáaj nu huáari'ri' i hua' túmii a'íimaj i maj a'yee jusi'rii i Dios jími, nyej nyij a'íjna jin huatyényahuiire'en nyajta mua'ajmaj ja-muaatyáhuíire'en.

⁹ Ajta nyati'ij a'áa jo'tyaváacaj ja'mua jími capu tyi'tíj no'tyá'itzíjj, canu tyi'tíj jin jamuaata-

muárie'ristej, ji'nye a'íimaj i nye'ihuáamua' i maj a'áa ja'ráacij a Macedonia, a'íi mu tyinaatá' i ti tyiná'itziitya'ca'aj. A'yaa nu tyá'xie've' nyaj quee jamuaatamuárie'riste'en, nyajta nyooj a'yan tyu'ma'aj na'mej.

¹⁰ Tyámua' nu naa tyá'mua'reej i ti a'yan tyi'ja'yájna i Ciríistu' jimi, a'yájna ti'ij ajta quee a'tíj tyináa'ri'raj i nyaj jin á'nyatzaahuatye' néijmi'que' a'áa ti huataca'aj a Acaya.

¹¹ ¿Ji'nye een jíme' a'yan nyetyi'xaj? ¿Nyiquij a'íjna jíme' nyaj quee já'muaxie've'? Dios pu jamua'reej tjiñ nyajá'muaxie've'.

¹² Nyajta nyóoche' nu a'yan tyu'ma'aj na'mej, nyej nyij quee huo'tá'an a'íjma i maj jahuoo mej mij cha'mana'aj tyi'tíj jin óotzaahuatye', maj quee a'yan tyí'muarie' tyati'i jityáj,

¹³ ji'nye a'íi mu'uj pué'een i maj quee tzáahuatyi'ra'aj jin huata'ítyi'huaca', majta tyú'cuanamuaj a'yan metyuuséerataj ti nu'uj i Ciríistu' huojo'ta'ítyaca'.

¹⁴ Ajta a'íjna capu je'ej ta'sejratye', ji'nye i tyiyáaru' pu ajta a'yan jusejrataj ti'ij siij ti tyí'huíre' u tajapuá,

¹⁵ a'íj pu jin quee je'ej ámiteere' tipua'aj a'íimaj i maj jahuiire' i tyiyáaru' a'yan metyúusejrata maj a'íjna jin tyí'huíre' i ti xá'pui' een. Majta a'yaa mu tyitye'entyipuá'rij je'ej maj tyaamue'tij a'íjna jíme' je'ej maj tyi'tíj huáruuj.

I ti jin jajpuéetzij a'íjna i Pablo

¹⁶ Nyajtahua'aj nu a'yan tyajamuaaté'exaatye'ej ti quee a'tíj a'yan tyí'mua'ajcay

yee nyej nyatímue', ajta tipua'aj a'yan metyí'mua'ajcaj, siata'aj naata'an nyaj a'yan tyu'taxáj ti'ij túutímue', nyej nyij nyajta nyáaj ahuá'nyatzaahuaty'e'en,

¹⁷ ajta a'yájna nyati'ij tyé'nyatzaahuaty'e' nyenyatímue'raj, capu a'yan tyí'xa'pui' i tavástara' jimi.

¹⁸ Ji'nye mue'tíj mu óotzaahuaty'e' a'íjna jíme' je'ej maj tyu'muáriej, a'ya nu nyij nyajta nyáaj tyé'nyatzaahuaty'e'en.

¹⁹ Tyámua' xu mua'aj metyityoomuámua're', a'íj xu jin tyámua' naa tyé'viicue' a'íimaj jimi i maj jutímue',

²⁰ siajta xu tyé'viicue' a'íjma jimi i maj ca'nyéjrij jin tyajá'mua'ijtye', na'ríij i maj tyajamuáa'ri'raj, nusu i maj já'muacuanamuaj, i maj já'muaxana've', ajta i maj jamua'ráava'raj i ja'mua jiise'.

²¹ Tyij ajta nyetyevi'raste' nyaj jaataxáj, catu ityáj ahuátaca'an tyej tyij a'yan huárinyij matí'ij a'íimaj.

Ajta tipua'aj séecan a'yan metyóotzaahuaty'aaj, a'ya nu nyajta nyáaj tyé'nyatzaahuaty'e'en, tyij ajta quee xá'pui'.

²² ¿Nyiquij Hebreos maj pué'een a'íimaj? Nyáaj nu nyajta a'íin pué'een. ¿Nyiquij a'íjna jitze mua'ajtyáma'can i Israel? Nyáaj nu nyajta a'íjna jitze ajtyáma'can. ¿Nyiquij i Abraham jitze mue'rá'ma'can? Nyajta nu nyáaj a'íjna jitze eeráma'can.

²³ ¿Nyiquij metyí'huiire' i Círíistu' jitze ma'can? Jéetze' nu nyáaj a'íjna jíme'

tyí'huíire', tyij nyajta ijíij nyatímue'raj nyetyajá'mua'ixaatye'. Nyáaj nu jéetze' tyu'muáríej mequee a'íimaj, nu'ríj jéetze' mue'tíj huanámi'huaca' mequee a'íimaj, majta mue'tíj meríj naatyáavaxij, nyajta nu mue'tíj tìn huamuí'.

²⁴ Anxívij mu pua'máj puéjtzij naatá' a'íimaj i maj Israel jitze ajtyáma'can, a'íjci jíme' i maj se-ityéj japuan tamuáamuata' japuan arámuaacuaj pua'máj nie'riá'vaxij.

²⁵ Huéeicaj mu natyáavaxij cíyéj jíme', majta séej naatyáto'sixij tyetyéj jíme'. Huéeicaj pu ajo'cájrupij i báarcuj i nyaj tzajta' yi'cacaria'aj, séej tíca' nyajta séej xicáj nu á'tyeej nyaj jájtyij japua huajósij.

²⁶ Jéehua nu nyeríj huáraa i juyéj jitze, nyajta tyu'tátziin a'íjna jíme' nyaj antáyi'caa i játya'naj jitze, nyajta a'íijma jíme' i náhua'rij, nyajta a'íijma jimi i nyetyeñityeristyamua', na'ríij a'íijma jimi i maj séej chuéj japua já'ma'can. Nyajta nu a'yan cha'taj nyana'aj tyu'tátziin i chajta'naj jitze, ajta jo'tíj quee ja' a'tíj, nusu i jájritze', nyajta a'íijma jimi i maj a'yan tyúusejrataj maj nu'uj ta'ihuáamua' pué'een.

²⁷ Jéehua nu á'viicue're', nyajta jéehua japuéjtzij, mue'tíj nu huatáxa'ii nyaj quee che' cutzuj, nyaapuéjtzitariaca' a'íjna jíme' nyaj huataí'cuataca' nyajta huataí'imuj, mue'tíj nu quee tyú'cuaa, nyajta huatyáxaamuij, nyajta quee tyí'chajca'aj.

²⁸ Ajta a'náj tìna'aj nu je'ej tyé'nyamua'ajcaa a'íijma jíme' i maj jusi'rii i Dios jimi.

29 Tipua'aj siij tyí'cui'caj, nyáaj nu nya-jta tyi'ijcuí'nyij, ajta tipua'aj séej je'ej pua'aj ma'uriaj ti'ij a'íin ootyá'ítzeere'en i Dios jimi, nyéetzij pu je'ej pua'aj naatá'iixaj.

30 Tipua'aj a'yan tyuuxié've'ej nyej tyi'tíj jin ahuányatzahuatye'en, a'íj nu jin á'nyatzaahuatye'en i tiquee nú'ca'nyisti'.

31 A'íjna i Dios ti ajta vástaria'ra' pué'een i tavástara' Jesús, a'íí pu jamua'reej nyaj quee tyi'tyáhue'taj, tyiche' tyé'tyojodzi're'ej i Dios jusén jime'.

32 Nyati'ij a'áa jo'tyáavaaca'aj a Damasco, a'íjna i tajtúhuan i ti jahuiiria'ca'aj i rey Aretas, a'íí pu tyí'cha'iica'aj jo'tíj jo'tyényinyi'ij i chájta'naj jitze ti'ij naatyéevi',

33 ajta séecan mu na'cájtoo i sicírij jitze a'ájna jo'tíj ja'nácun i tyetyéj jitze, i ti jin curiá'nami' i chájta'naj.

12

Je'ej ti tyi'tíj tyu'taséjre i Pablo jimi

1 Capu tyi'tíj je'ej tyí'huíire' ti a'tíj jusíij óotzaahuatye'ej. Nyajta nyáaj a'íj nu jin tyaja-muaaté'exaatye'sij je'ej ti tyi'tíj tyu'taséjre nye jimi, ajta je'ej ti tavástara' tyinaataséjra.

2 A'tíj nu mua'tyej ti Círlistu' jitze ajtyáma'can ti a'náj a'yan tyáaruj, pu'ríj tamuáamuata' japuan muáacuaj nyinyi'ra'aj á'tyeej ti Dios jútye' yo'ví'tíj. Canu jamua'reej je'ej ti tyojo'vi'tichiihuaca' tyij jutyévij jime' nusu quee, Dios pu xaa jamua'reej.

3 A'íj nu xaa mua'reej tì a'íjna i tyáati', (tipua'aj jutyévij jíme' nusu i júuricama'ra' na'aj, Dios pu'uj jamua'reej)

4 a'áa pu jó'vi'tichiihuaca' jo'tij naa jo'éen, jo'tij ajta yó'namuajri' a'íjci i nyúucarij tiqee je'ej tyí'i'rij tì a'tij jaataxáj íiyán i cháanacaj japua.

5 F'rítacaj pu nyaj ahuáanyatzaahuatye'en a'íjna jíme' i a'tij, ajta canu nyajíme', a'íj nu jin ootányatzaahuatye'sij i tiqee nú'ca'nyisti'.

6 Ajta tipua'aj a'yan nyetyá'xie'va'aj nyej nyij ahuányatzahuatye'en, canu a'ín pue'éenye'ej na'mej siij tì cha'na'aj tyí'xaj, ji'nye nyáaj nu tzáahuaty'i'ra'aj jin tyu'taxájtaj, ajta canu a'yan rinyij, ti'ij quee a'tij a'yan tyí'nyesejra je'ej tiqee tyá'ráanajchi, sulu che' a'ín séjre'ej je'ej nyaj rícij, nusu je'ej nyaj tyí'xaj,

7 a'íj nu jin á'nyaxijtye' je'ej ti tyi'tij tyu'taséjre nye jimi. A'íj pu jin nyata'aj nyij quee á'nyatzaahuatya'aj, Dios pu nye jimi a'yan tyeetyltooy tyi'tij tì a'yan een ti'ij tzícare'ej tì na'ajtyéjtzetyij, ma'ajta a'ín pué'een i tyiyáaru' tì yo'ta'ityaca' ti'ij je'ej pua'aj náá'uurej.

8 Huéecaj nu nyeríj a'yan tyaatáhuaviiri' i tavástara' tì náá'ri' a'íjna i nyaj jin japuséjtzitarej,

9 ajta i tavástara' a'yaa pu tyinaaté'exaaj tijin: "A'íjna i nyaj jin muaxie've' a'ín pu a'ín pué'een i tì a jitze juxie've', ji'nye a'íjna i nyaj néijmi'i jin putyí'uurej a'ín pu huataséjre'sij a'íjna jíme' i tiqee mú'ca'nyisti'." A'íj nu nyij jin á'nyatzaahuatye' i tiqee nú'ca'nyisti',

ta'aj ij i Círiistu' ti jin putyí'uurej nye jimi huatyá'itzeere'en.

10 A'ij nu nyij jin nyetyamua've' i tiqee nú'ca'nyisti', maj je'ej pua'aj tyí'nyejee, maj na'náva'vaj, i ti nyamuarie'ristle' ajta je'ej nyaj tya'ajpuéjtzij a'ína jíme' nyaj Círiistu' á'tzaahuatye', ji'nye ti'ijta quee nú'ca'nyisti'raj aj nu nyijta jéetze' huatyényaca'nyej i tavástara' jimi.

11 A'yaa nu tyi'tyínyecha'ij ti'ij túutimue', mua'aj xu ca'nyíjra'aj naatá' nyej nyij a'yan huárinyij. Ji'nye mua'aj xu a'íin pué'een i siaj huatóoci'puaj siaj tyámua' tyinaataxáj, nyej nyajta quee jéetze' cíleénye' jin tyí'huiire' a'íijma jimi i maj va'cán jin tyí'huiire'. Tyij nyajta quee tyi'tíj jin antyínyamua'ree.

12 I nyaj jin jaapuéjtzitariaca', i siaj jin je'ej tyo'taséj, ajta i ti huápu'iij naa huasé'rin, a'íj xu mua'aj tyu'séj, a'íj xu sij jin jamua'reej nyej nyáaj ji're'can jíme' a'íin pué'een i tavástara' ti nyajo'ta'ítyaca'.

13 Setyinaatú'uunyi' tipua'aj nyequee xá'pui' tyajamuaatajé, tyi'tíj pu'uj quee jamuaaci'ij ti'ij tyihuo'ci'ij a'íimaj i maj pua'maquej just'rii, a'íj pu a'íin pué'een i nyaj quee a'náj tyi'tíj jin muárie'rij jamuaatá'.

Pablo pu jaxaj ti ajtáhua'aj huóomuaarij

14 Nu'ríj tyámua' huányaruuj nyej nyij nya-jtáhua'aj jamojo'vá'muaarej, canu nyajta ijíij tyi'tíj jin jamuaatamuárie'ristle'ej. Canu a'íj huoo i ti mua'ajmaj ja'mua'a'rij, sulu mua'ajmaj, ji'nye mua'aj xu a'íin pué'een i ti a'yan

tyaja'muaci'puaj siaj tyi'tíj huo'tá'an i juyójmua', capu maj hua'yojmua' tyi'tíj hua'tá'care'en i juhuásimua'.

15 Nyáaj nu nyaxie've'ra' jin néijmi'i xijtye'en a'chu nyej tyi'tíj tyícha'ij, na'ríij nyasíij néijmi'i nya'huányariej nyej nyij mua'ajmaj jamuaatyáhuiire'en. Ajta tipua'aj jéetze' nyajá'muaxie've'ej, ¿nyiquij jéetze' sequée che' nyaxie've' xá'ju'un?

16 A'yaa xu tyámua' naa tyá'mua'reej nyej quee tyi'tíj jin muárie'rij jamuaatá'. Ajta séecan a'yaa mu tyí'xaj nyaj nu'uj huápui'ij jú'mua'ree je'ej nyaj tyajamuáacuanamuaj.

17 ¿Nyij tyi'tíj jin nyajamojo'ríe a'íjna jíme' nyaj séecan huata'ítymaca' ja'mua jimi?

18 Nyáaj nu i Tito huatáhuaviiri' tí'ij jamojo'vá'muaarej, nyajta séej ta'ihuáara' jamuán huata'ítymaca'. ¿Nyiquij tyi'tíj jin jamojo'ríe a'íjna i Tito? ¿Nyiquee a'yan tyi'jí're'can jíme' tyaj taxa'aj tyana'aj tyi'tyítacha'ij tyajta a'íj tyana'aj tyajta jitze arátaca'nyej i júuricama'ra' i Dios?

19 Tyij sequée a'yan tyí'mua'tzej tyaj a'íjna jin a'yan tyajá'mua'ixaaty'e' tyej tyij tyu'táta'uunyi' ja'mua jimi, ma' ajta capu a'yan tyi'ja'yájna. Sulu a'yaa tu tyí'xaj i Dios jimi a'íjna jíme' tyaj Círiistu' jitze ajtyáma'can. Ajta a'íjna nye'ihuáamua', a'íi pu tyámua' já'mua'uurej.

20 Ji'nye a'yaa nu tyí'tziinye' tipua'aj nyeríj a'áa ja'rá'astij, nyajta a'yan tyajamuáatyonyij je'ej nyaj quee tyá'xi'e've', siajta mua'aj a'yan éenye'que' náatyoonyij je'ej siaj siajta quee

tyá'xie've'. Je'ej pu pua'aj nya'asej tipua'aj xúutya'xi'ij, nusu xóochueeria'aj, na'ríij senyínyu'cacuj, nusu setyúumueeria'aj, na'ríij je'ej pua'aj setyúuxajta, nusu xootzáahuatye'ej, siajta je'ej pua'aj rijcraj.

²¹ A'yaa nu nyajta tyí'tziinye' tì Dios naatatyévi'raste'en mua'ajmaj jíme' nyati'i nyajtahua'aj a'áa ja'rá'astij, nyajta je'en a'íjna jin huatányaxamuijritye'en siaj mue'tíj seríj á'tyeej siaj je'ej pua'aj tyityetyúucha'ij siajta quee jaatapuá'citaca' siaj juxana'cire', majta i maj jutyévij jin jaamué'tíj i túmii, ajta néijmi'i i siaj jin je'ej pua'aj tyityo'cájrupij.

13

Pablo pu tyihuá'ijmuez ajta hua'tyojtye' antiyi-tyáatican jíme'

¹ A'íi pu a'íin pué'een i nyaj nyeríj huéeicaj jamúumuarin. Néijmi'i pu a'yan tyá'xa'pui'íntari'huan mahua'puaj nusu mahueeícaj metyi'séeracaj i tyeítyee.

² A'íimaj i maj aamí' huóoxana'cirej, majta néijmi'i i séecan, ijíij nyaj ya' imuáj huatyéjve, a'yaa nu nyajtahua'aj tyihuá'ixaatye' nyati'i tyihuó'ixaaj nyati'i hua'puaj jamojo'vá'muaariaca'. Tipua'aj nyajtahua'aj jamojo'vá'muaarej, canu che' tyihuo'tú'uunyi'raj,

³ ji'nye a'yaa xu mua'aj tyá'xie've' nyaj tyi'tíj jamuaataséjratye'en i siaj jin jáamua'reej tì i Ciríistu' ca'nyíjra'aj nyatá'caa nyej nyij a'yan tyu'taxáj a'íjna jitze ma'can. Ajta i Ciríistu' capu a'yan een ja'mua jimi t'iij siij tiqee jú'ca'nyisti',

sulu a'íi pu jaataséjrataj ja'mua jimi i ti jin
uhuájca'nyej.

4 A'yaa pu tyi'ja'yájna ti a'íin óotateehuaca'
i cúruuj jitze ti'ij i tiquee uhuájca'nyej, ajta a'íi
pu júurij séejre' a'íjna jíme' i Dios ti néijmi'i
jin putyi'uurej. A'yaa pu cha'taj na'aj quee
ityájma tyitú'ca'nyisti' a'íjna jíme' tyaj Círiistu'
jitze ajtyáma'can, ajta ityáj tu júurij tá'ju'un jimí,
a'íjna jíme' tyaj jitzán arátaca'nyej i Dios tyej tyij
mua'ajmaj jamuaatyáhuíire'en.

5 Siata'aj jujíimua'aj huóosej, siaj sij
jáamua'reej tipua'aj tyámua' naa setyityahuóosej.
¿Nyij sequée jamua'reej ti a'íin Jesús ti ajta
Círiistu' pué'een ja'mua tzajta' séejre'? Nusu
seríj a'íj jin huamué'tichej i siaj japuséjtzitarej.

6 A'yaa nu tyá'xie've' siaj jáamua'reej tyaj quee
ityáj huamué'tichej.

7 A'yaa tu tyá'huoo i Dios jimi siaj sij quee tyi'tíj
je'ej pua'aj uuriaj, catu tyej tyij jaataséjrataj
tyaj quee huamué'tichej, sulu siata'aj sij mua'aj
tyámua' siana'aj tyi'tyesejre'ej, tyij tyajta a'yan
huasé'rin matí'ij i maj meríj huamué'tichej.

8 Ji'nye catu pújoorej tyaj seequéj tyaataxáj
a'íci i ti ji'ré'can jíme', sulu tyaj tyu'tyáhuíire'en
a'íjna jimi i ti ji'ré'can jíme'.

9 A'íj tu jin tatyamua've' i tiquee tú'ca'nyisti',
siaj sij mua'aj huatyóoca'nyej i tavástara' jimi,
a'yaa tu tyajta tyóoche' tya'huavíiraj tá'ju'un i
Dios ja'mua jíme' siata'aj sij tyámua' huárinyij.

10 A'yaa nu anaquéej tyajá'muayu'se'ej meen-
tyij nyequee xu já'muasej, ta'aj ij quee a'yan

tyuuxié've'ej nyej nyij jamuaatamuárie'riste'en a'íjci jíme' i nyavástara' tì jin tyinaata'íj nyej nyij tyámua' jamuáa'uurej, capu nyej nyij ja-mua'antyipuá'ryte'en.

Hua'tyojtye' ajta aantyipuá'rij

11 Nyata'aj ja'antyipuá'ryte'en, nye'ihuáamua', a'yaa nu tyá'xie've' siaj jutyamua've'ej, siajta jahuoocaj siaj sij tyámua' tyí'tyechajcaj. Siata'aj ca'nyíjra'aj huatóoa'an, siaj sij juxáahuaj naa tyityeecháati'me'nyij, ajta i Dios tì já'muaxie've' a'íi pu ja'mua tzajta' huatyá'itzeere'ej.

12 Siata'aj huóotyojtye'en siij ajta siij, xui'tyoopuí'tza'xi'in a'íjna jíme' siaj néijmi'i i Ciríistu' jitze ajtyáma'can.

13 Néijmi'i i maj tyá'tzaahuatye', i maj iiye'ej jusi'rrii, a'íi mu yajá'muatyojtye'.

14 Che' ja'mua jimi huatyá'itzeere'en a'íjna i tì jin tyámua' tyajamuatá'caa i tavástara' a'íjna i Ciríistu', ajta i Dios tì jin já'muaxie've', ajta i júuricama'ra' i Dios, miche' a'íin huatyá'itzeere'en néijmi'caa mua'ajmaj jimi. Che' a'yan tyá'ra'nyij.

Cora, Santa Teresa

**Cora, Santa Teresa: I nyúucarij ti jájcua ti a'ijna
á'xaj i Tavástara' i Jesús ti Ciríistu' pue'een ajta
Salmos New Testament+**

copyright © 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cora, Santa Teresa

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 30 Apr 2025 from source
files dated 1 May 2025
4f03662f-a4e0-5c7c-a13b-0b7002b5b8f6